

דף נג.

עין משפט א.

הרמב"ם הל' בכורות פ"ו ה"ב

מֵעֶשֶׂר בְּהֵמָה נוֹהֵג בְּחֻלִּין ה' אֲבָל לֹא בְּמִקְדָּשֵׁין. וְנוֹהֵג
בְּאֶרֶץ וּבְחֻוּצָה לְאֶרֶץ בְּפָנֵי הַבַּיִת וְשָׁלֹא בְּפָנֵי הַבַּיִת. אֲבָל
חֲכָמִים אָסְרוּ לְעֶשֶׂר בְּהֵמָה בְּזִמְן הַזֶּה וְתִקְנּוּ שְׂאִין
מֵעֲשָׂרִין אֲלֹא בְּפָנֵי הַבַּיִת גְּזָרָה שְׁמָא יֵאכְלֵהוּ תָמִים
וְנִמְצָא בָּא לַיָּדֵי אָסוּר כָּרַת שֶׁהוּא שְׁחִיטַת קְדָשִׁים בַּחוּץ.
וְאִם עָבַר וְעָשָׂה בְּזִמְן הַזֶּה הָרִי זֶה מֵעֶשֶׂר וַיֵּאכַל בְּמוֹמוֹ:

עין משפט ב.

הרמב"ם הל' ערכין וחרמין פ"ה ה"ח

אֵין מִקְדֵּישֵׁין וְלֹא מְעִרִיכִין וְלֹא מְחַרְיִמִּין בְּזִמְן הַזֶּה
שְׂאִין שָׁם מִקְדָּשׁ בְּחֻטְאֵינוּ כְּדֵי לְחַזֵּק אֶת בְּדָקוֹ. וְאִם
הִקְדִּישׁ אוֹ הֶעָרִיף אוֹ הִחָרִים אוֹ הִתָּה בְּהֵמָה נוֹעֵל דָּלַת
בְּפָנֶיהָ עַד שֶׁתָּמוּת מֵאֲלֶיהָ. וְאִם הָיוּ פְרוֹת אוֹ כְּסוֹת אוֹ
כְּלִים מְנִיחִין אוֹתָן עַד שְׂיִרְקָבוּ. וְאִם הָיוּ מְעוֹת אוֹ כְּלֵי
מִתְכוֹת יִשְׁלִיכֵן לַיָּם הַמֶּלַח אוֹ לַיָּם הַגָּדוֹל כְּדֵי לְאַבְדָּן:

ה. כסף משנה: מעשר בהמה נוהג בחולין. משנה בר"פ בתרא דבכורות (דף נ"ג). ומ"ש
אבל חכמים אסרו לעשר בהמה בזמן הזה וכו'. שם בגמרא. ומה שכתב ואם עבר ועשה
וכו'. פשוט הוא דכיון שאין הטעם אלא משום דלא לית לידי תקלה היכא דעבר ועישר
למה לא יהיה קדוש:

ו. כסף משנה: אין מקדישין ולא מעריכין וכו'. ואם הקדיש או העריך וכו'. ר"פ בתרא
דבכורות (דף כ"ג): וכתב הראב"ד יוליכם לים המלח א"א כשאינו רוצה לפדותן וכו'.
אין בזה השגה על רבינו שרבינו העתיק לשון הברייתא כמנהגו ודין הפדיון כבר הזכירו
לקמן בסמוך. ומ"ש הראב"ד יפדה אותם בפרוטה הוא מעיקרא דדינא אבל חכמים אמרו
שיפדה בארבע זוזים כמו שכתב רבינו בסמוך: הקדיש או החרים עבד וכו':

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים
בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477
email: minchat.aaa@gmail.com

דף נג:

עין משפט א. הרמב"ם הל' בכורות פ"ב הי"ד

מִתֵּר לְהַטִּיל מוֹם ז' בְּבָכוֹר קֹדֶם שְׂיֵצֵא לְאוֹר הָעוֹלָם
וְיִשְׁחַט עָלָיו. בְּמָה דְבָרִים אָמוּרִים בְּזִמְן הַזֶּה שְׂאִין שָׁם
בֵּית מִפְּנֵי שְׁסוּפּוֹ לְהֶאֱכֹל בְּמוֹמוֹ. אָבֵל בְּזִמְן שְׂבִית
הַמִּקְדָּשׁ קִיָּם אָסוּר:

שו"ע יו"ד סימן שיג סעיף ז

ז. מותר להטיל מום בבכור בזה"ז קודם שיצא לאור העולם ח.

עין משפט ב. הרמב"ם הל' בכורות פ"ו ה"ט

הַכֹּל נְאֻמָּנִים עַל מוּמֵי מַעֲשֵׂר ט' לוֹמַר מוֹם ז' מֵאֲלֵיו בָּא
וְלֹא נַעֲשֶׂה לְדַעַת. וְאֶפְלוּ אֵלָיו שְׂאִינָן נְאֻמָּנִים עַל הַבָּכוֹר
נְאֻמָּנִים עַל הַמַּעֲשֵׂר. וְרוּאֵה אָדָם מוּמֵי מַעֲשֵׂר שְׁלוֹ
וּמִתִּירוֹ אִם הִזָּה מְמַחָה. שְׂאֵם יִרְצֶה יִטִּיל מוֹם בְּכָל עֶדְרוֹ
וְאַחֵר כֶּף יַעֲשֶׂר וְנִמְצָא הַמַּעֲשֵׂר בְּעַל מוֹם מִתְחַלְתּוֹ:

ז. כסף משנה: מותר להטיל מום וכו'. מימרא דרב יהודה בפירקא קמא דבכורות (דף ג'). ומה שכתב בד"א בזמן הזה וכו'. ריש פ' כיצד מערימין (דף מ'):

ח. דאינו נעשה קודש אלא ביציאתו מרחם, ובזמן הבית היה אסור משום הפסד קדשים, ט"ז.

ט. כסף משנה: הכל נאמנים על מומי מעשר וכו'. משנה בסוף פרק כל פסולי המוקדשין (דף ל"ו): ומפרש טעמא בגמרא משום דאי בעי שדי מומא בכוליה עדריה. ומ"ש ורואה אדם מומי מעשר שלו ומתירו אם היה מומחה. מבואר [שם ל"א] מהטעם הנזכר:

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477 email: minchat.aaa@gmail.com

עין משפט ג.

הרמב"ם הל' תמורה פ"ד הי"א

הַמְשַׁנֶּה אֶת הַקִּדְּשִׁים מִקִּדְּשָׁה לְקִדְּשָׁה עוֹבֵר בְּלֹא תַעֲשֶׂה שְׁנֵאֲמַר בְּבִכּוֹר (ויקרא כז-כו) 'לֹא יִקְדִּישׁ אִישׁ אֶתֹו שְׂלֹא יַעֲשֶׂנוּ עוֹלָה אוֹ שְׂלָמִים. וְהוּא הַדִּין לְשֹׂאֵר הַקִּדְּשִׁים שְׂאִין מִשְׁנִין אוֹתָן מִקִּדְּשָׁה לְקִדְּשָׁה אֶחָד קִדְּשֵׁי מִזְבֵּחַ וְאֶחָד קִדְּשֵׁי בֶדֶק הַבַּיִת. כִּיצַד. אִם הַקִּדְּשִׁים לְבֶדֶק הַהֵיכָל לֹא יִשְׁנֶה לְבֶדֶק הַמִּזְבֵּחַ. וְכֵן כָּל פְּיוּצָא בְּזָה. וְאִין לּוֹקִין עַל לָאוּ זֶה:

עין משפט ד.

הרמב"ם הל' ערכין וחרמין פ"ו הי"א

מַחְרִים אָדָם בֵּין קִדְּשֵׁי קִדְּשִׁים * בֵּין קִדְּשִׁים קְלִים בֵּין חֲרָמֵי כְּהֻנִּים בֵּין חֲרָמֵי בֶדֶק הַבַּיִת. וְאִם הָיוּ קִדְּשִׁים

א. כסף משנה: המשנה את הקדשים וכו'. בסוף פרק המקדיש שדהו (דף כ"ט). ומ"ש שאין משנים אותן מקדושה לקדושה אחד קדשי מזבח ואחד קדשי בדק הבית. משנה בפ"ב דתמורה (דף ל"ב). ומ"ש כיצד אם הקדשי לבדק ההיכל וכו': כתב הראב"ד זה לא ידעתי מנין לו וכו'. ומ"ש והרי הוא מודה שמשנין בדק הבית נראה לי שדייק כן ממה שאמר אם הקדשי לבדק ההיכל לא ישנה לבדק המזבח משמע דוקא מחמור לקל אין משנין אבל מקל לחמור משנין. ואפשר לומר שרבינו סבור שטענה זו שטען הראב"ד לחלק בין קדשי מזבח לקדשי בדק הבית היא כדאי לומר שבבדק הבית רשאי לשנות מקל לחמור אבל אינה כדאי לומר שיהא רשאי לשנות מחמור לקל. ומה שכתב רבינו שאין לוקין על לאו זה. טעמא משום דהוי לאו שאין בו מעשה. וכתב הר"י קורקוס ז"ל ואע"ג דמקדיש בעל מום לוקה התם שאני דבדיבוריה עביד מעשה שמשנה הבהמה מחולין לקדש אבל כאן לא עביד כלום בדבוריה כי אין דבריו מועילים כלל כמבואר שם גם בבכורות פרק אחרון (דף נ"ג): אמרו השתא קדושה חמורה אקדושה קלה לא חיילא קלה אחמורה מבעיא מאי היא דתנן אחד קדשי מזבח ואחד קדשי בדק הבית אין משנין אותם מקדושה לקדושה וכו' מוכח ודאי הכי הוא דלא חיילא ולא אמר כלום ומסתמא כל כמה דלא מפרש שאם עשה חל עכ"ל:

ב. כסף משנה: מחרים אדם בין קדשי קדשים וכו'. בערכין (דף כ"ח:). ומ"ש בין חרמי כהנים נתבאר בסמוך: ומ"ש ואם היו קדשים שהוא חייב באחריותן. זהו במשנה הנזכרת

שְׁהוּא חֵיב בְּאַחֲרֵי־וְתָן נוֹתֵן אֶת דְּמֵיָהֶן בֵּין לְכַהֲנִים בֵּין
 לְבָדֵק הַבַּיִת וַיִּקְרְבוּ אוֹתָן הַקֹּדְשִׁים אַחַר שְׂפִירוֹ לְמַה
 שֶׁהֵן:

הרמב"ם הל' ערכין וחרמין פ"ו הי"ג

הָיוּ נִדְבָה וְהַחֲרִימָן כִּיצַד פּוֹדִין אוֹתָן. אוֹמְדִים כַּמָּה אָדָם
 רוֹצֶה לְתֵן בְּבִהְמָה זוֹ לְהַעֲלוֹתָהּ עוֹלָה שְׂאִינוּ חֵיב בָּהּ.
 וְכָל הַנוֹתֵן אוֹתוֹ שְׁעוֹר יִקְרִיב בְּהֵמָה זוֹ נִדְבָה כְּמוֹ
 שֶׁהִיתָה:

הרמב"ם הל' ערכין וחרמין פ"ו הי"ג

יִשְׂרָאֵל שֶׁחָרִים אֶת בְּכוֹר בְּהֵמָה לְשָׁמַיִם ל בֵּין שֶׁהִיא
 תָּמִים בֵּין שֶׁהִיא בְּעַל מוֹם הָרִי זֶה מְחָרֵם. וְאִין צָרִיף
 לוֹמַר שֶׁחָרִימוּ הַכֹּהֵן לְשָׁמַיִם אַחַר שֶׁבֵּא לְיָדוֹ:

הרמב"ם הל' ערכין וחרמין פ"ו הי"ד

וְכִיצַד פּוֹדִין אוֹתָן. אוֹמְדִין כַּמָּה אָדָם רוֹצֶה לְתֵן בְּבָכוֹר
 זֶה כְּדֵי שֶׁיִּהְיֶה לוֹ וְתִהְיֶה הָרְשׁוּת בְּיָדוֹ לְתַנּוֹ לְכָל כֹּהֵן
 שֶׁיִּרְצֶה לְקַרְבוֹ אוֹ לָרַעוֹ. וְכָל הַנוֹתֵן אוֹתוֹ שְׁעוֹר יִקַּח
 הַבְּכוֹר וַיִּתְּנֵנוּ לְכָל כֹּהֵן שֶׁיִּרְצֶה וַיִּפְּלוּ הַדָּמִים לְבָדֵק
 הַבַּיִת:

אם נדר נותן את הדמים אם נדבה נותן את טובתה שור זה עולה אומדים כמה רוצה ליתן
 בשור זה להעלותו עולה אע"פ שאינו רשאי ופירש"י רשאי לשון חייב:
 ל. כסף משנה: ישראל שהחרים בכור בהמה לשמים וכו'. משנה שם:

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלאהרן שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים
 בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477
 email: minchat.aaa@gmail.com

עין משפט ה.

הרמב"ם הל' תרומות פ"ה ה"ב

תּוֹרְמִין בְּצֶל שְׁלֹם מ' אֶף עַל פִּי שֶׁהוּא קָטָן. אֲבָל לֹא חֲצִי
בְּצֶל אֶף עַל פִּי שֶׁהוּא גָדוֹל. בְּכֹל מְקוֹם אֵין תּוֹרְמִין מִמֵּין
עַל שְׁאִינוֹ מִינוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (במדבר יח-כז) 'פְּדָגָן מִן הַגֶּרֶן
וְכַמְלָאָה מִן הַיֶּקֶב'. וְאִם תָּרַם אֵין תְּרוּמָתוֹ תְּרוּמָה:

שו"ע יו"ד סימן שלא פעיף נג

נח. אין תורמין ממין על שאינו מינו, ואם תרם אין תרומתו תרומה. כל
מין חטים מין אחד הם. וכל מין תאנים מין אחד הם.

כל שהוא כלאים עם חבירו לא יתרום מזה על זה אפי' מן היפה על
הרעה.

מ. כסף משנה: תורמין בצל שלם וכו'. שם משנה בפרק שני דתרומות וכת"ק. ומה שכתב
בכ"מ כלומר בין שיש שם כהן בין שאין שם כהן וכן משמע בפרק כיצד מברכין (דף
ל"ט): לפי מה שנראה שמפרש רבינו: אין תורמין ממין על שאינו מינו וכו'. משנה שם
ואיתיה בפ"ק דתמורה (דף ה') ופ' בתרא דבכורות (דף נ"ג):

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלאהרן שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים
בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477
email: minchat.aaa@gmail.com